

Državni izpitni center

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

SODOBNI PLES

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Četrtek, 10. junij 2010

SPLOŠNA MATURA

1. Prepoznajte začetek slovenske ljudske pesmi, nadaljujte notni zapis in ustrezno dopišite besedilo pod notni zapis:

Ple-ši, ple - ši, čr - ni kos, kak bom ple - sal, če sem bos,
ku-pil si pa čev - lje bom, ple-se tri za - ple - sal bom.

Prepoznavna 3 točke
Nadaljevanje 3 točke
Skupaj 6 točk

2. V notnem zapisu prepoznajte vse tri ritmične posebnosti, označite jih in poimenujte.

Punktiran ritem Triola Sinkopa dvojna Sinkopa enojna

(4 točke)

3. Izpolnite notne višine v violinskem ključu po vrsti: dis 1, mali a, e2, ges1, es1 in d2.

Pravilno zapisan violinski ključ 1 točka
Vsaka pravilno narisana notna višina 1 točka
Skupaj 7 točk

4. Notni zapis prestavite v violinski ključ za eno oktavo.

Pravilno narisani violinski ključ 1 točka
Vsaka pravilno zapisana nota 1 točka
Skupaj 10 točk

5. Prepoznajte in s črto povežite ustrezno vsebino z naslovom dela:

Mitološka zgodba o bitju (pol kozel, pol človek)	Appalaška pomlad
Slovanski poganski obredi	Petruška
Zgodba o lutki	Ognjena ptica
Ruska legenda o ptici	Posvečenje pomladi
Zgodba o ameriških pionirjih	Favnovo popoldne

5 točk

6. Kaj je *cakewalk*?

Cakewalk je zaključni ples prvega dejanja minstrelske predstave, imenovan veliki sprehod. Pri tem so sodelovali vsi nastopajoči naenkrat. Pari so se sprehajali s palicami v rokah in klobuki na glavah, pri tem pa so poplesavali in se priklanjali ter v zboru prepevali.

1 točka

7. Slovenska različica pihala v ljudski glasbi, narejenega iz trsa, so:

trstenke.

1 točka

8. Kje v Evropi je opereta doživela svoj glasbeni razcvet in katera glasbena oblika se je iz operete razvila?

Pariz in Dunaj.
Muzikal, kabaret.

Za mesto razcveta 1 točka
Za glasbeno obliko 1 točka
Skupaj 2 točki

9. Kakšen je naslov muzikala, ki opisuje življenje mladih ameriškega in latinskega porekla (poulične tolpe) in kdo je avtor glasbe?

Naslov: West Side Story.
Skladatelj: Leonard Bernstein.

2 točki

10. Izmed naštetih skladateljev obkrožite dva, ki sta spodbude za svoje ustvarjanje iskala v temah o znanstvenem in tehničnem napredku ter o protestu proti vojni in nasilju, ki so značilne za programsko glasbo 20. stoletja.

A Arthur Honegger.
D Krzysztof Penderecki.

Za vsakega predstavnika 1 točka
Skupaj 2 točki

11. Kakšna je bila religiozna vloga obreda? (Obkrožite tri pravilne odgovore.)

C Vzpostavljanje odnosov do naravnih sil.
D Vzpostavljanje odnosov do bogov.
F Vzpostavljanje religiozne hierarhije.

3 točke

12. Kaj je *amfiteater*?

Antično gledališče, v katerem so potekale predstave. *Amfiteater* je bil ponavadi postavljen polkrožno v hrib. Tako je lahko predstavo gledalo na tisoče gledalcev.

3 točke

13. Razložite, kako je v srednjem veku krščanska dogma gledala na telo in ples.

Telo je nekaj grešnega, zato ga je treba skrivati ter nameniti pozornost duši in hrepenenju po netelesnem posmrtnem življenju. Ples je pogosto povezan z demonskimi silami, čarovnicami, rituali. Vzrok tovrstnega razumevanja plesa so starodavni plesi poganskih plemen, ki jih je želelo krščanstvo zlagoma izriniti iz ljudskih običajev. To mu je težko uspevalo. Sv. Avguštin pravi, da je ples gibanje v krogu, v katerem je hudič. Krščanska dogma plesu ni naklonjena.

4 točke

14. *Bunraku* je (obkrožite pravilni odgovor):

A japonsko tradicionalno lutkovno gledališče.

1 točka

15. Obkrožite dve baletni deli, ki sta *romantični*.

A Giselle.

C La Sylphide.

2 točki

16. Kaj označujemo z besedo *avantgarda*?

a) Časovna umestitev:

Avantgarda je pojem, s katerim označujemo umetniška gibanja od 1910 – poznih 30 letih.

1 točka

b) Umetniški tokovi:

Avantgarda je oznaka za različne umetniške tokove – avantgardna gibanja: futurizem, dadaizem, kubizem, nadrealizem, ekspresionizem, ki jih lahko najdemo v literaturi, slikarstvu, gledališču, plesu, glasbi, filmu ipd.

2 točki

c) Kaj poudarjajo avantgardna gibanja?

Poudarjajo novo umetnost, stik med življenjem in umetnostjo ter dejavno vlogo umetnika. Prisegajo na modernizacijo.

2 točki

Skupaj 5 točk

17. a) Opišite, kaj je v svojem ustvarjanju raziskovala Loie Fuller.

Navezava plesa na tehnologijo, film, svetlobo – uporabo elektrike. Ne toliko tehnika, kolikor igra luči, *transparenca*, vizualni vidik, telesna forma. Zanimale so jo tudi znanstvene teorije o relativnosti, film, sodobno hrepenenje po hitrosti.

2 točki

b) Katerim ustvarjalcem današnjega časa je podobno njeno delovanje?

Koreografom, ki se ukvarjajo z računalniki in raziskujejo možnosti medsebojnega vplivanja tehnologije in plesalcev.

2 točki

c) Glasbo katerih avtorjev je uporabljala?

Gluck, Beethoven, Schubert, Chopin, Wagner, Debussy, Stravinski.

3 točke

Skupaj 7 točk

18. a) Naštejte tri pomembnejše plesalce, s katerimi je sodeloval Merce Cunningham in ki so pozneje delovali kot koreografi.

Pina Bausch, Steve Paxton, Trisha Brown.

3 točke

- b) Opišite vsaj štiri značilnosti ustvarjanja M. Cunninghama, kakor jih je o svojem delu podal sam.

Osnova izraza pri človekovem gibanju je neločljivo povezana s telesom:

- vsak gib je lahko material za ples;
- vsak postopek je lahko primerna kompozicijska metoda;
- za ples lahko uporabiš vsak del telesa v skladu z naravnimi omejitvami;
- glasba, dekor, kostumi, luč in ples imajo vsak svojo posebno logiko in identiteto;
- vsak plesalec v skupini je lahko solist;
- pleše se lahko v vsakem prostoru;
- ples lahko govori o čemerkoli, vendar v osnovi govori predvsem o človeškem telesu, njegovem gibanju – začeni s hojo.

4 točke

Skupaj 7 točk

19. a) Navedite imeni dveh avtorjev, ki sta najbolj zaznamovala moderno gledališče.

Bertold Brecht,
Antonin Artaud.

2 točki

- b) Opišite, kakšni ideji modernega gledališča sta zagovarjala.

- 1 Brechtova zamisel gledališča radikalizira idejo o razdalji med igralcem in gledalcem. Gledališče je reflektivni in kritični akt, pri katerem je onemogočena spozaba. Gledalec mora biti ves čas v kritičnem razmerju do igralcev in predstavljenih dogodkov na odru. Prav tako mora biti igralec v *reflektivnem* in kritičnem razmerju do vloge, ki jo igra.
- 2 Artaudova vizija gledališča odkriva nove in odločilne možnosti v predstavi kot popolnem magičnem doživetju, ki bo premagalo razkol med gledalcem in igralcem. Gledališče naj postane obredno – z ekstatičnim učinkom, ki popolnoma prevzame gledalca in pri katerem gledalec in igralec nastopita kot del predstave.

4 točke

Skupaj 6 točk

20. Naštejte vsaj dve deli Pie in Pina Mlakarja.

Vrag na vasi, Ohridska legenda, Plesni koncert, Lok.

2 točki

21. Kaj je sklep? Opišite njegovo osnovno zgradbo.

Sklep (*articulatio*) je funkcionalna enota skeleta in tako osnova gibanja.

Vsak sklep ima vsaj dve sklepni površini. Kostni so na stičnih mestih gladke, prekrivane s sklepnim hrustancem. Med sklepnima površinama je sklepna špranja, ki je povsem izpolnjena s sklepnim mažom. Sklepni prostor neprodušno zapira sklepna ovojnica.

Za pravilno opredelitev 2 točki

Za pravilno navedeno zgradbo 4 točke

Skupaj 6 točk

22. Kje se razvijajo semenčice in kateri hormon se izloča v modih (*testisih*)?

Semenske cevčice sestavljajo semenski epitelij v modih, iz katerega se razvijejo semenčice (*spermiogeneza*) in oporne Sertolijeve celice. Med semenskimi cevčicami je intersticijsko vezivo z velikimi *intersticijskimi* celicami, ki izločajo moški spolni hormon testosteron.

Za pravilno lociranje 1 točka

Za pravilno navedeni hormon 1 točka

Skupaj 2 točki

23. Katere tehnike sproščanja se priporočajo pri zdravljenju tesnobe? (Obkrožite tri pravilne trditve.)

Trebušno dihanje, avtogeni trening, joga in psihofizične discipline, meditacija, progresivna mišična relaksacija.

*Za vsako pravilno trditev 1 točka
Skupaj največ 3 točke*

24. Kakšna je posebnost žleze trebušne slinavke in kako jo še imenujemo? Kaj izloča?

Trebušna slinavka ali *pankreas* je žleza z zunanjim (v tem primeru izloča prebavne encime) in notranjim izločanjem (v tem primeru izloča insulin in glukagon).

*Za pravilno imenovanje 1 točka
Za pravilno ugotovitev njene funkcije 1 točka
Za vsako pravilno navedbo izločenih snovi po 1 točko
Skupaj 5 točk*

25. Kakšni so vzroki za nastanek mišičnih krčev? Navedite vsaj štiri vzroke.

Mišični krč je nenadna *kontrakcija* ene ali več mišic.

Pogosti vzroki za krče so:

- prekoračenje mej zmogljivosti, stres in dehidracija;
- poškodbe, mišična napetost ali vztrajanje v določeni pozi dlje časa;
- nezadostna preskrba s krvjo; zožitev arterij, ki dovajajo kri, lahko povzroči krče v nogah med vadbo;
- *kompresija* (stiskanje) živcev; stisk živcev v hrbtenici lahko povzroči bolečino in krče v nogah;
- izguba mineralov; nekatera diuretična zdravila povzročijo izgubo mineralov, ki so nujno potrebni za normalno delovanje živcev in *kontrakcijo* mišic.

*Za vsako pravilno navedbo 1 točka
Skupaj 4 točke*